

TEMES

d'avui
Revista de Teologia i Qüestions Actuals

Núm. 56 • 2/2017

Director

Domènec Melé

Consell de Redacció

Remedios Falaguera,
Joan Garcia Llobet,
Joaquim González-Llanos

Consell Assessor

Ferran Blasi i Birbe,
doctor en Teologia, periodista;
Ramon Casals, empresari;
Mons. Lluís Clavell,
professor de la Universitat
della Santa Croce, Roma;
Ramon Octavi Sánchez, rector de
Sant Joan M. Vianney i periodista;
Josep Ignasi Saranyana, membre del
Pontifici Comitè de Ciències Històriques.

Han col·laborat en aquest número:

Ferran Blasi
Albert Cortina
Francisco G. Génova Omedes
Joaquim González-Llanos
Ramon López de Mántaras
Domènec Melé
Natalia López Moratalla
Isidor Ramos Rosell
Elena Postigo Solana
Miquel Àngel Serra
Lluc Torcal
Francesc Torralba
Eduard Ventura
Xavier Vilella

Fotografies:

Portada: Ociacia/iStock
Forumlitfest (Zigmunt Bauman), Jag Cz,
Cecilie Arcurs, Tatiana GI, Maridav,
Bahadir Tanriover, Ags Andrew, Peppo,
noLimit46, Chombosan, NASA (National
Aeronautics and Space Administration),
1971yes, iStock, Bigstock.

Edició

Associació Cultural
Temes d'Avui
C/ Rosselló, 192, pral.
08008 Barcelona
www.temesdavui.org
webmaster@temesdavui.org

Disseny

i coordinació editorial
GPI, Gestió Integral de
Publicacions, SL
Francesc Carbonell, 46-48
baixos 2a
08034 - Barcelona
Tel. 93 339 08 12

Assessorament lingüístic
Tradcat, SCP

És membre de:

Temes d'Avui no comparteix
necessàriament les opinions
expressades pels seus
col·laboradors.

D.L.: B-5104-98
ISSN 2014-1157
Amb llicència eclesiaística

Núm. 56 • 2/2017 Col·laboradors

Albert Cortina

Universitat Autònoma de Barcelona. Advocat i urbanista. Director d'Estudio DTUM. Professor i investigador en ètica aplicada a l'urbanisme i a l'ordenació del territori a la UAB i a la UPC. Consultor en intel·ligència ambiental, ecologia integral, biomimètica i hàbitat intel·ligent.

Francisco J. Génova Omedes

Centre d'Estudis Teològics d'Aragó (CRETA), Centre agregat a la Universitat Pontifícia de Salamanca. És enginyer tècnic industrial per la Universitat de Saragossa, llicenciat en Ciències Religioses per la Universitat de Comillas (Madrid), llicenciat en Estudis eclesiàstics per la UPSA i doctor en Teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya.

Ramon López de Mántaras

Professor d'Investigació del

Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i director de l'Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial (IIIA) del CSIC. Master of Sciences en Enginyeria informàtica per la Universitat de Califòrnia-Berkeley, doctor en Física per la Universitat Paul Sabatier de Toulouse, i doctor en Informàtica per la Universitat Politècnica de Catalunya. Un dels pioners de la Intel·ligència Artificial a Espanya.

Natalia López Moratalla

Catedràtica emèrita de Bioquímica i Biologia Molecular (Universitat de Navarra). Llicenciada en Ciències Químiques per la Universitat de Granada, 1968; Doctora en Ciències, Secció Biològiques (Universitat de Navarra). Està especialitzada en temes bioètics i deontològics. Des del 2007, és presidenta

de l'Associació Espanyola de Bioètica i Ètica Mèdica.

Elena Postigo Solana

Professora Adjunta d'Antropologia i Bioètica (Universitat Francisco de Vitoria). Llicenciada en Filosofia (Universitat del Sacro Coure, Milà) i doctorada en Bioètica (UCSC, Facoltà A. Gemelli). Actualment, és professora adjunta d'Antropologia, Ètica i Bioètica a la Universitat Francisco de Vitoria (Madrid).

Miquel-Àngel Serra

Doctor en Biologia (Universitat de Barcelona). Gestor de recerca del Laboratori de Neurofarmacologia del Departament de Ciències Experimentals i de la Salut de la UPF. Investigador científic del Centre Comú de Recerca de la Comissió Europea (1988-2002) i degà de la Facultat de Ciències de la Salut de la

Universitat Internacional de Catalunya (2002-05). És coautor i coordinador de tres llibres sobre transhumanisme i tecnologies emergents.

Lluç Torcal

Monjo de Poblet. Procurador General de l'Orde Cistercenc. És llicenciat en Ciències Físiques per la UAB (1994), doctor en Filosofia per la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma (2013) i batxiller en Teologia per la Pontifícia Universitat de Sant Tomàs d'Aquino «Angelicum» (2004).

Francesc Torralba

Universitat Ramon Llull. Doctor en Filosofia per la Universitat de Barcelona (1992) i en Teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya (1993). Expert en la figura del pensador danès Søren Kierkegaard. Dirigeix la revista Qüestions de Vida Cristiana i l'Anuari Ars Brevis de la Càtedra Ramon Llull Blanquerna.

Grans reptes de la humanitat: Intel·ligència Artificial i transhumanisme

6 PRESENTACIÓ

Domènec Melé

9-71 MONOGRAFIA

9 Present i futur de la intel·ligència artificial Ramon López de Mántaras

20 Intel·ligència artificial i ment humana Natalia López Moratalla

26 Intel·ligència artificial i teologia Francisco J. Génova Omedes

33 És líquida, la naturalesa humana? Elena Postigo Solana

41 Conversió ecològica davant la ideologia del transhumanisme

Albert Cortina

50 Crist versus Prometeu: un debat renovat

Lluc Torcal

57 Millorar el qui naixerà: un imperatiu moral?

Francesc Torralba

63 Límits científics i perspectiva bioètica Miquel-Àngel Serra

SUMARI

73 LLIBRES > PER SABER-NE MÉS

73 Inteligencia Artificial. ¿Conciencia Artificial? **Natalia López Moratalla**
Comentat per Xavier Vilella

76 ¿Humanos o posthumanos? **Albert Cortina y Miquel-Àngel Serra, (coord.)**
Comentat per Xavier Vilella

77 Intel·ligència artificial i transhumanisme. Preparant les noves generacions **Jornada d'estudi 2017 de FCMB - A.D.**
Comentat per Xavier Vilella

79 Singulares **A. Cortina y M.A. Serra, (coord.)**
Comentat per Xavier Vilella

81 Humanidad infinita **Albert Cortina y Miquel-Àngel Serra (ed.)**
Comentat per Xavier Vilella

82 ¿Las máquinas podrán pensar? **Lluís Pifarré i Clapés**
Comentat per Xavier Vilella

86 LLIBRES > RESSENYES

86 Com aplicar *Amoris laetitia* **Cardenal Lluís Martínez Sistach**
Comentat per Ferran Blasi

88 Santificar el mundo desde dentro. Curso de espiritualidad laical **Vicente Bosch**
Comentat per Eduard Ventura

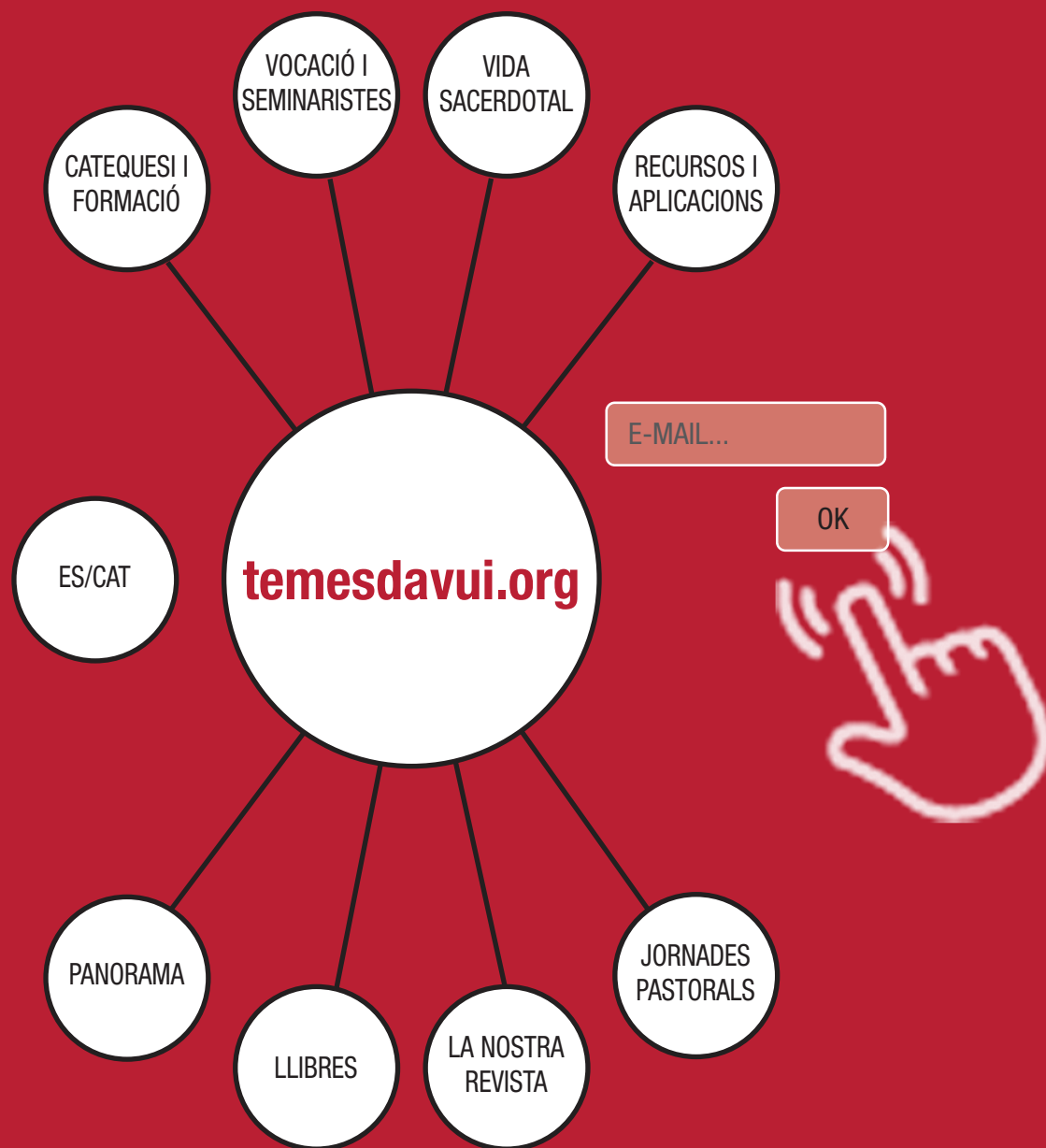
91 La fuerza del silencio **Card. Robert Sarah con Nicolas Diat**
Comentat per Joaquim González-Llanos

92 Últimas conversaciones con Peter Seewald **Benedicto XVI**
Comentat per Isidor Ramos Rosell

95 Van Thuan. Libre entre rejas **Teresa Gutiérrez de Cabiedes**
Comentat per Isidor Ramos Rosell

Subscriu-te gratuïtament a la nova web de *Temes d'Avui*

Rebràs el *butlletí* setmanal i les monografies.
Amb accés a tots els continguts de la web.

**¿Humanos o posthumanos?
Singularidad tecnológica
y mejoramiento humano**

**Albert Cortina i Miquel-Àngel
Serra (coord.)**

Fragmenta Editorial
Barcelona, 2015
526 pàg.

Per conèixer l'estat d'opinió i plantejar interrogants ètics, els autors van escriure dos articles d'opinió a *La Vanguardia* que van generar un ampli debat a la xarxa. De fet, aquest era l'objectiu. Albert Cortina –advocat, urbanista i director de l'estudi DTUM–, amb el text *Anàlisi: Singularitat tecnològica* (del 29 setembre de 2013), va apuntar que el projecte humà és obert; la integració cognitiva serà clau en aquesta etapa evolutiva de l'home i de la noosfera. Miquel-Àngel Serra –biòleg i director de recerca a la UPF– amb *La clau: millora humana* (del 29 de setembre del 2013), va

assenyalar que la millora humana posa en risc la nostra existència com a espècie. Tots dos autors van participar amb aquests articles a la secció «Temes de debat» del diari. Com a coordinadors, es van implicar en la dinamització d'un viu debat amb els lectors. Com reflecteix Màrius Carol, director de *La Vanguardia*, en la Presentació del llibre, «Es va traduir en un debat exclusiu d'alt nivell en el qual la majoria dels participants són veus reconegudes en el seu àmbit d'especialització».

¿Humanos o posthumanos? Singularidad tecnológica y mejoramiento humano recull en un primer capítol els dos articles que van desencadenar aquest poderós debat 3.0 a la xarxa. En aquests articles, els autors tracten de forma clara i concisa els reptes i temors que susciten aquestes qüestions i deixen el tema obert a les opinions i aportacions del debat posterior.

Al llarg de dotze mesos, més de 200 persones, moltes d'elles de gran rellevància en els seus respectius àmbits professionals, hi van fer arribar les seves opinions i reflexions orientades des de diverses concepcions ètiques i antropològiques (segon capítol). Davant qüestions de tanta transcendència com les presentades pels autors en els seus articles, defensen aquest debat ampli, interdisciplinari, crític. Volen buscar una fonamentació des de

l'humanisme, la democràcia i el bé comú. Els ciutadans no poden ser simples espectadors d'una realitat que pot modificar radicalment la presència de l'home tal com el coneixem.

Els autors seleccionen una sèrie de paraules clau i conceptes (capítol tercer) sobre les tecnologies emergents aplicades a l'ésser humà, als sistemes naturals i als hàbitats urbans. A cadascuna segueixen una sèrie d'interrogants «sobre aspectes rellevants que s'han suscitat en el Debat 3.0». Totes aquestes qüestions «ja exigeixen un posicionament ètic», escriuen a la Introducció.

El llibre es tanca amb una exhaustiva selecció bibliogràfica que facilita al lector aprofundir en les qüestions que aquest llibre tracta. I un índex dels participants en el Debat 3.0; aquests apareixen amb un ampli perfil personal i professional al final de cadascuna de les seves aportacions.

Xavier Vilella

Intel·ligència artificial i transhumanisme. Preparant les noves generacions

Compendi de la Jornada d'estudi 2017 - A.D.

Fundació Casa de Misericòrdia de Barcelona (FCMB)
Barcelona 2017
140 pàg.

El 16 de març va tenir lloc a Barcelona una Jornada d'estudi dedicada a *Intel·ligència artificial i transhumanisme*. Portava, com a subtítol, *Preparant les noves generacions*, ja que estava adreçada especialment a educadors. Aquesta Jornada fou organitzada per la Fundació Casa de Misericòrdia de Barcelona (FCMB). Ara publica les ponències –la majoria– que es van presentar en la Jornada.

La Jornada –i, per tant el llibre– s'articula entorn de dos grans temes: la Intel·ligència